

CERCETĂRI ÎN DOMENIUL POLITICILOR DE PREȚURI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Ana VACARI, studentă, *Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului, Universitatea de Stat „Alecru Russo” din Bălți*
Conducător științific: **Alla TRUSEVICI**, dr., conf. univ.

Abstract: *In this article is going to be described and analyzed evolution and emergence of prices in the Republic of Moldova. The presence of price in the economic field is obvious, because in the price category are gathered all the problems of economic development: production, goods, labor, information, capital, investments, transports, services, land use, etc. The price is the amount of money the buyer pays in exchange for a unit of economic good, the amount for the transfer of property rights over a good from one person to another. Price policies help to regulate and maintain their stability according to certain requirements that develop our country's economy.*

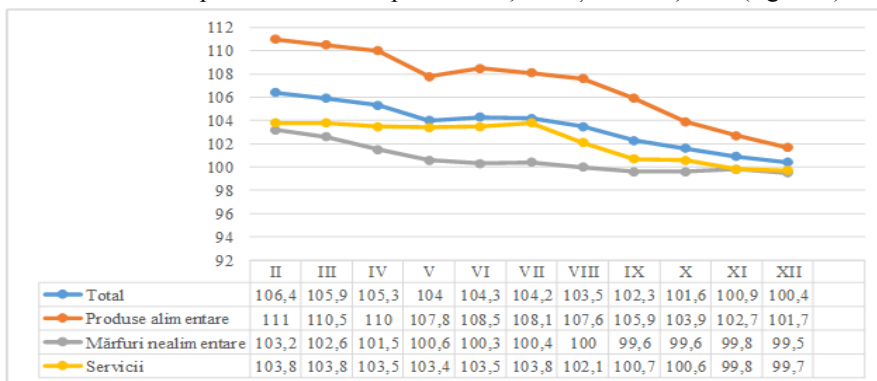
Keywords: *the price, production, consuming, economic good, price policies, information, capital, services.*

Prezența prețului în domeniul economic este evidentă, fiindcă în categoria de preț sunt întrunite toate problemele de dezvoltare economică: producția, mărfurile, munca, informația, capitalul, investițiile, transporturile, serviciile, folosirea pământului etc. Prețul este prima verigă care participă la procesul de reproducție și determină proporțiile acestui proces. În preț sunt incluse toate părțile componente ale valorii, care sunt distribuite și capătă forma de resurse financiare și fonduri. Fluctuațiile prețului în jurul valorii creează câmp de acțiune pentru finanțe, iar finanțele concretizează acele proporții care sunt stabilite de preț. Reformele economice din Republica Moldova au impus noi principii și abordări ale problematicii prețurilor.

De la începutul introducerii în limbajul economic, termenului de preț i s-a atribuit sensuri variate, dar toți cei care l-au însușit și folosit au intuit faptul că prețul măsoară ceva. De pildă, încă în antichitate, Aristotel susținea că „prețul exprimă echivalența a două bunuri diferite calitativ” [1, pp. 4-5].

Prețul ca expresie bănească a valorii mărfii a apărut odată cu dezvoltarea producției de mărfuri, și anume atunci când au apărut banii, moneda măsurând acel „ceva” existent în toate bunurile supuse schimbului. Una din cele mai controversate probleme ale științei economice a fost găsirea acelui „ceva” care le face comparabile, măsurabile și transferabile pe toate bunurile supuse schimbului [1, p. 5].

Indicele prețului de consum joacă un rol important în viața cotidiană și dezvoltă economia Republicii Moldova pe nivel național și internațional (figura 1).

Figura 1. Indicele prețului de consum pentru anul 2020

Sursa: elaborată de autor după sursa [2].

După analiza schimbării indicilor prețului de consum, putem să observăm că indicele prețului de consum a scăzut brusc în anul 2020 pentru toate produsele, mărfurile și serviciile, fapt care a fost influențat de pandemia COVID-19, fiindcă a fost introdusă carantina pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Prețul reprezintă cantitatea de bani pe care cumpărătorul o plătește în schimbul unei unități de bun economic, suma pentru transferarea drepturilor de proprietate asupra unui bun de la o persoană la alta. La început, valoarea a fost stabilită în mod spontan și arbitrar în procesul de schimb al produselor muncii comune a oamenilor. Prețul a determinat doar parțial costul producției de bunuri de către proprietarii de pământ, artizani, sclavi și iobagi. Deținătorii de sclavi și feudalii înșiși au primit produsele de producție în formă naturală ca având nicio valoare definită. În sistemul capitalist, acest concept capătă un caracter universal. Practic toate produsele forței de muncă devin mărfuri care își au propriul preț [1, p. 6].

Tabelul 1. Schimbarea prețului în anii 2020-2021

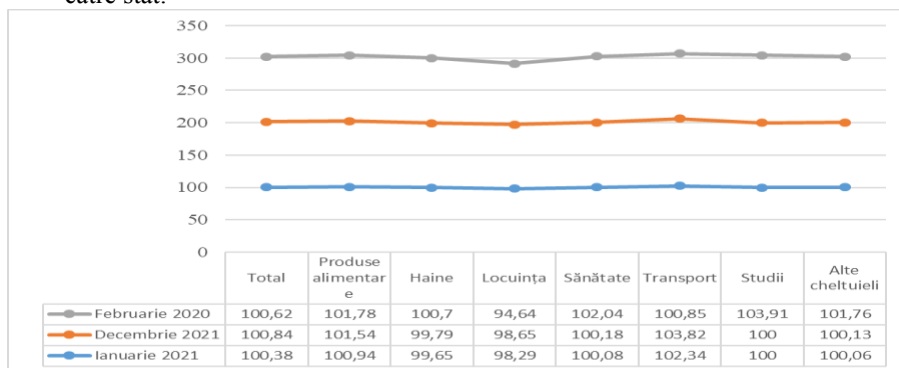
Mărfuri și servicii	Coefficientul de ponderare	Ianuarie 2021	Decembrie 2021	Februarie 2021	Ianuarie 2020	Decembrie 2020	Februarie 2020
Total	10000	0,38	0,84	0,62	-0,02	0,60	6,41
Produse alimentare	3694,29	0,92	1,50	1,80	0,38	1,35	11,04
Mărfuri nealimentare	3784,65	0,79	1,40	1,15	-0,44	-0,25	3,24
Servicii	2581,06	-0,99	-0,91	-1,89	-0,04	0,70	3,83

Sursa: elaborat de autor [2]

După analiza tabelului prețurilor, observăm că, conform datelor, prețurile au crescut în anul 2021 cu aproximativ 0,5% comparativ cu anul 2020, astfel, putem să spunem că situația pe piață de desfacere a produselor și mărfurilor se îmbunătățește.

În cadrul mecanismului economico-financiar prețurile sunt menite să îndeplinească următoarele funcții [1, pp. 6-7]:

1. Funcția de instrument de măsură, prin care se măsoară consumurile de muncă, materie primă, materiale ș.a., precum și mărirea profitului. În cadrul pieței concurențiale mărirea prețului poate fi diferită de cea dorită de vânzător datorită confruntării cererii cu oferta. Prin intermediul acestei funcții, prețul servește ca bază de calcul pentru indicatorii cantitativi (PIB, VN, volumul investițiilor, volumul producției) și calitativi (rentabilitatea, productivitatea muncii, randamentul fondurilor ș.a.).
2. Funcția de stimulare se manifestă prin mărirea profitului inclus în structura prețului. Cu ajutorul prețului pot fi stimulate sau nu următoarele procese:
  - progresul tehnico-științific ce presupune elaborarea și implementarea tehnologiilor performante pentru stimularea productivității muncii, creșterii calității producției, lărgirii gamei de produse, economiei resurselor materiale;
  - modificarea structurii de producție și de consum are loc din contul cotelor diferențiate de impozite și taxe, precum și datorită practicării prețurilor diferențiate la produsele substituibile.
3. Funcția de distribuire rezidă din faptul că prețul oscilează în jurul valorii sub influența factorilor pieței. Prețul participă la distribuirea și redistribuirea veniturilor între ramuri, între regiuni, între diverse forme de proprietate, între fondul de acumulare și cel de consum, între clasele sociale, între vânzător și cumpărător.
4. Funcția de echilibrare a cererii cu oferta reflectă legătura dintre producție și consum, legătură posibilă numai prin intermediul prețului.
5. Prin intermediul funcției de pârghie a politicii economice, prețurile au menirea de a orienta activitatea întreprinderilor spre utilizarea rațională a resurselor materiale, umane și financiare. Această funcție deseori este îndeplinită de către stat.

Figura 2. Prețurile produselor și mărfurilor în 2021(%)

Sursa: elaborată de autor [2]

Pentru menținerea și schimbare prețurilor, statul folosește controlul indirect prin intermediul politicii fiscale, politicii monetar-creditare, prin reglementarea cheltuielilor de stat și a sistemului de remunerare a muncii.

1. Politica fiscală. Impozitele, taxele și contribuțiile ce influențează în mod direct sau indirect prețul îndeplinesc următoarele importante funcții economice și sociale:
  - servesc drept surse de bază pentru completarea veniturilor bugetare;
  - influențează producția în sensul lărgirii sau restrângerii ei;
  - influențează nivelul prețurilor, respectiv, rata inflației;
  - prin participarea la procesul de distribuire și redistribuire a venitului național influențează veniturile diferitor păături sociale ale populației.
2. Politica monetar-creditară. Interacțiunea dintre preț și masa monetară se manifestă prin apariția fenomenului inflației. Între preț și inflație există o intercondiționare reciprocă, prețurile fiind atât cauză, cât și efect al inflației. Interdependența dintre preț și credit se manifestă prin faptul că creditul influențează cantitatea de bani aflați în circulație, ceea ce determină creșterea sau reducerea prețurilor.
3. Reglementarea cheltuielilor de stat. Finanțarea deficitului bugetar se poate face prin mai multe modalități, care au legătură și influențează nivelul prețurilor în economie:
  - vânzarea de obligațiuni guvernamentale cu o dobândă atrăgătoare pentru creditori;
  - băncile comerciale vor înregistra un deficit de lichidități și vor ridica rata dobânzii;
  - majorarea poverii fiscale;
  - emisiune monetară fără acoperire.

4. Sistemul de remunerare a muncii. Cheltuielile salariale se includ în componența costului. La fel, influența salariului asupra prețurilor se regăsește prin cererea de bunuri și servicii [1, pp. 62-65].

Influența și măsurile politicilor sunt benefice pentru economia Republicii Moldova, căci:

- conduce la consolidarea încrederii populației în politica statului și a băncii centrale, astfel obiectivele autorităților devin mai viabile, iar deciziile de politică monetară mai eficiente;
- totodată asigură evitarea situațiilor de incertitudine privind evoluția prețurilor în viitorul apropiat, ceea ce permite cetățenilor un mod rațional de comportare bazat pe economisire și realizare a proiectelor investiționale [3].

Concluzie: Prețul în ziua de azi joacă un rol important în dezvoltarea economiei naționale și internaționale nu numai pentru toate țările, dar și pentru țara noastră. Împreună cu dezvoltarea țării noastre se dezvoltă și prețul pentru marfă, bunuri și servicii. Cea mai mare influență asupra prețului a avut-o pandemia Covid-19, care a provocat o criza economică ce a pătruns în fiecare ramură a economiei și prețurile au fost stabilite brusc. De aceea a fost provocată criza care s-a agravat, iar în ziua de azi situația se îmbunătățește.

Bibliografie:

1. BUȘMACIU, E., GUMOVSCI, A. *Prețuri și tarife*: Curs univ. Chișinău: Dep. Ed.-Polig. al ASEM, 2005. 247 p. ISBN 9975-75-329-9.
2. *Formarea prețurilor* [online] [citată 29.03.2020]. Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6937&parent=>

3. *Beneficiile stabilirii prețurilor* [online] [citat 29.03.2020]. Disponibil: <https://www.bnm.md/ro/content/beneficiile-stabilitatii-preturilor>